

Følgende spørgsmål er blevet rejst i debatten: Hvorfor har vi ikke prøvet at spille en aktiv rolle og fået en dialog i gang mellem den russiske regering og Maskhadov som den lovligt valgte præsident i Tjetjenien i 1997? Har vi aldrig svaret på den henvendelse? Jo, det har min forgænger jo gjort på den måde, at han har sagt sidste gang, vi diskuterede det her i Folketinget, at det kun har nytte, hvis begge parter er indforstået med, at vi prøver.

I den vedtagelse, der lægges op til her, siges det jo klart, at det skal være de repræsentative dele af den tjetjenske befolkning, der skal inddrages, og det bør selvfølgelig også være dem, der blev valgt i 1997. Og man kan jo sige, at sådan som tingene har udviklet sig, er den eneste sunde og rigtige afslutning selvfølgelig nye frie valg i området, så demokratisk valgte tjetjenske ledere kan stå frem, for det er meget vel tænkeligt, at dem, man har prøvet at inddrage nu fra russisk side, ikke er repræsentative for ret mange tjetjenerne. Det kan vi jo ikke vide meget om, men det er meget vel tænkeligt, at det forholder sig sådan.

Det er sådan set de overordnede bemærkninger, jeg gerne vil gøre: Vores indsats her skal ske gennem stadig påpegning af det, vi synes er et meget alvorligt problem, når vi møder russerne, vi skal gøre det via EU, gøre det via indsatsen i Europarådet. Det er det, vi gør.

Der tror jeg så også, at man i sine reaktioner skal finde det ordvalg, der kan knytte an til en dialog med de mennesker i Rusland, der overhovedet kunne tænkes at ville åbne for en dialog, vælge det ordvalg, der kan trænge ind og påvirke den russiske offentlighed. Der mener jeg, at det, som flertallet i Folketinget om lidt vil vedtage, er udtryk for det.

Det har været diskuteret, om situationen er blevet forværret eller forbedret, og i forhold til en rædselsfuld situation er det jo en vanskelig afvejning. Det er klart, at der ikke længere er tale om, at man bombarderer byer, af den enkle grund, som det også er påpeget, at byerne er under russisk militær kontrol. Men det er også helt åbenbart fra alle de rapporter, som vi har refereret til i debattens løb, at der stadig væk foregår helt uacceptable krænkelser af menneskerettighederne. Det bør påpeges, det bør fordømmes, det bør bringes for retten. Og det er også det, der gives udtryk for i debatten her og i vedtagelsen om lidt.

Men altså summa summarum: Det her er i virkeligheden ikke en diskussion, der, som jeg

har hørt ordvalgene, holdningerne, synspunkterne i debatten, deler os i dette Folketing i vores syn på, hvor forfærdeligt det er. Det, vi kan være lidt uenige om, er, hvordan man mest effektivt påvirker en situation i et meget stort land, som vi ikke hverken kan sanktionere os eller muskle os vej til at ændre politikken for.

Søren Søndergaard (EL):

Der har været en diskussion om vedtagelsesforslag. Jeg er fuldstændig enig i det, hr. Villy Søvnald har sagt. Der er tale om en klar afsvækkelse af den vedtagelse, der ligger her, i forhold til den, der blev vedtaget for lidt over 1 år siden.

For det første har hr. Villy Søvnald nævnt spørgsmålet om den skarpe fordømmelse, der nu er blevet til bekymring. Det bliver gjort til et stort akademisk problem om, hvordan man skulle formulere det, uden at det kan misforstås.

Jeg ville ikke have nogen problemer med at formulere en sætning, der hedder: Folketinget tager regeringens redegørelse om konflikten i Tjetjenien til efterretning og udtrykker sin skarpe fordømmelse af Ruslands alvorlige brud på menneskerettighederne. Det er faktisk utrolig let, det bliver oven i købet kortere af det, men det har man altså valgt ikke at gøre.

For det andet mener jeg, at man ikke kommer uden om, at der er sket et politisk ryk i den russiske regerings favør. Den fredsaftale, som blev indgået mellem tjetjenerne og den russiske regering i 1996, nævnes nu ikke med et ord. Det må jo være et udtryk for noget. Ellers var den vel blevet nævnt ligesom sidst.

Vi mener, det er et udtryk for, at krigen i Tjetjenien ikke længere betragtes som en russisk intervention i strid med aftalen. Derfor lyder der ingen klar opfordring om tilbagetrækning, men kun beklagelser over, at der ikke er skåret tilstrækkeligt ned i styrkerne.

Hvad der måske også er værre, glemmes der et vigtigt argument for politiske forhandlinger, nemlig at det i fredsaftalen i 1996 blev slået fast, at Tjetjeniens status i forhold til den russiske føderation skal afgøres i 2001, det vil sige i år. Det fremgår heller ikke af vedtagelsen.

For det tredje er ideen om en lang række konkrete initiativer på internationalt plan væk i den nye vedtagelse. I januar 2000 blev regeringen opfordret til at iværksætte sanktioner ...

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Jeg vil gerne bede om lidt mere ro i salen.